

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Theses Vniversae Theologiae Speculativæ, Sacramentalis,
& moralis**

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ, 1648

De Contractibvs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42284

Ut valeat, requiritur possessio saltem civilis, eaque propria, bona fides, titulus probabiliter presumptus, saltem ut plurimum, & tempus legitimum, seu jure prescriptum.

Ignorantia vincibilis sive sit juris, sive facti, non sufficit ad prescriptionem. Invincibilis vero si sit facti, aut juris dubii sufficit, non si sit juris perspicui.

Tempus ad prescriptionem requisitum varium, est, juxta varias condiciones rerum quæ prescribuntur.

Conceditur restitutio in integrum per quatuor annos post expletum tempus prescriptionis.

DE CONTRACTIBVS.

CAP. X. **C**ontractus est conventio mutua, seu *par*
Ref. 1. **C**ontractum ex quo vel ex utraque, vel saltem ex altera parte oritur obligatio.

Quidam contractus dicuntur perfici re, alii consensu, alii verbis, alii scriptura.

Contractus dividitur in nominatum & innominatum, cujus 4. sunt species vulgares, Do ut des, &c. 2. in contractum bonæ fidei, & stricti juris. 3. in lucrativum, & in onerosum.

Ref. 2. Ad valorem contractus requiritur consensus liber, procedens ex intentione se obligandi, & signo aliquo externo expressus.

Contractus factus per metum injustè incussum, valet, donec per sententiam irritetur. Qui tamen per talem contractum aliquid acquirit, tenetur ad restitutionem.

Error circa substantiam irritat contractum, non error circa rei accidentia, si sit tantum committens.

Iste tamen contractus in foro conscientie rescindi potest, ex parte decepti, quando dolus alterius contrahentis ei causam dedit.

Contra-

Contractus jure positivo, ob bonum commune vel in odium creditoris irritus, non firmatur juramento. Secus si ob privatam utilitatem debitoris irritus sit.

Contractus per juramentum firmati obligatio transit ad hæredes, non autem illius qui, et si juratus, invalidus manet.

Ref. 3. Inter contractus onerosos emptio, & venditio primum locum obtinet.

Ref. 4. Emptio est contractus, quo datur pretium pro merce. Venditio autem contractus, quo datur merx pro pretio.

Alii tamen malunt definire Contractum emptionis, & venditionis, per obligationem tradendi pretium pro merce, & mercem pro pretio, quam per traditionem ipsam.

Hic contractus est justus, quando pretium est æquale rei venditæ, injustus, quando est inæquale.

Pretium quod spectatis variis circumstantiis, à Principe taxatur, omnino justum est, consistitque in indivisibili; ita ut nequeat augeri, vel minui.

Aliud est pretium arbitrium, quod habet quandam latitudinem, & vulgò dividitur in summum, medium, & infimum.

Ex vi contractus emptionis, nunquam licet rem pluris vendere, aut minoris emere quàm valeat. Licet tamen ob lucrum cessans, & damnum emergens.

Idem etiam licet ob periculum amittendi pretiũ, aut mercem: quo titulo excusantur, qui carius creditò vendunt, aut vilius anticipatè emunt.

Monopolia exercentes graviter peccant, ob notabile damnum quod Reipublicæ inferunt.

Ref. 5. Potest etiam in hoc contractu injustitia committi ratione rei venditæ, idque dupliciter. 1. si res spiritualis vendatur. 2. si res habens oculum defectum, vendatur ut sana & integra.

Venditor non manifestans vitium rei notabile

k s

emptori.

emptori, tenetur ad restitutionem pretii, & damnis nisi venditor proprio periculo eam emerit.

Contractus valet, si ex hypothese quod defectus mercis fuisset revelatus, emptor nihilominus emisset, quamquam minori pretio.

Venditor non tenetur manifestare vitium occultum, quando propter illud res non redditur notabiliter minus utilis ad id, pro quo emitur.

Contractus tamen nullus est tum si res empta non est, nisi sub conditione quod vitio careat; tum si venditor interrogatus de vitiis occultis, ea non detegat.

Quando vitium est apertum, venditor non tenetur illud manifestare, nisi ex charitate, cum videt illud ab emptore non cognosci.

Contractus valet, quando venditor ignorat vitium rei; debet tamen restituere excessum pretii, at non damnum, si quod inde ortum est, compensare.

Venditor tenetur de vitio occulto ipsi noto, et si in contractu generatim dicat, se nolle teneri de vitiis occultis rei, si quæ in ea sunt.

Emptor volens restituere rem emptam, ob notabile vitium in ea deprehensum, debet etiam restituere fructus illius.

Et venditor tenetur vice versa, restituere pretium emptori, & reparare damna, si quæ ex rei vitiosa venditione orta sunt.

Res. 6. Mutuum est contractus quo quis tradit alteri rem suam ad usum, ut statim fiat accipientis, & restituat postea tantundem ejusdem speciei & bonitatis.

Illius materia est ut plurimum, res usu consumptibilis, quæque consistit in numero, pondere & mensura.

Vitiatur per usuram, quæ est contractus, quo aliquid exigitur ultra sortem, tanquam ex iustitia debitum, ex vi mutui.

Licet.

DE CONTRACTIBUS. 219

Licet non possit sumi auctarium ratione mutui, potest tamen in mutuo, idque donatione gratuita, ratione damni emergentis & lucri cessantis, pro onere mutuandi, ut fit in montibus pietatis, pro periculo fortis, ratione poenae conventionalis, & addendo pactum legis commissoriae in pignoribus.

In mutuo, omnia pacta quibus imponuntur onera aliqua pretio aestimabilia, ratione mutui, sunt usuraria.

Pactum restituendi totidem nummos, non est usurarium, si aequè dubium est an plus, an minus sint valituri. Secus si probabilius est plus valituros, & mutuans tamdiu servaturus non erat.

Quod si probabilius est, pecuniam minus valituram, pactum non est usurarium, etiam si mutuans alioquin id tempus servaturus esset.

Res. 7. Contractus census quo datur jus percipiendi certam pensionem, ex re alterius frugifera, per se licitus est.

Ut justus sit, debet 1. constitui in re fructifera. 2. emi justo pretio. 3. requiritur ut res secluso pacto asecurationis, & culpa censuarii, pereat censualista. 4. ut non possit res censualis alienari, sine consensu censualista.

Licita est emptio census, cum pacto retrovendendi facto in gratiam venditoris; modo venditor minuat de pretio, juxta aestimationem gravaminis.

Est etiam licita cum illo pacto, facta in gratiam emptoris; quamvis ut sic, in praxi sit periculosa, adeoque minimè consulenda.

Res. 3. Cambium est contractus, quo pecunia pro pecunia commutatur. Quod dividitur. 1. in siccum, & reale. 2. reale subdividitur in minutum, & locale.

Cambium siccum est usurarium, reale verò minutum seu simplex licitum est, etsi in eo aliquid accipiatur, supra valorem monetae lege constitutum.

Reale locale cum lucro moderato licitum est, sive

campfor det pecuniam alibi recipiendam, five accipiat, alibi solvendam.

Licita est per se loquendo, species quædam cambii, & recambii, quæ quibusdam locis est in usu. Est tamen in praxi periculosa.

Res. 9. Locatio, & conductio sunt unus & idem contractus, quo res, vel persona aliqua ad usum, vel fructum pro pretio alteri conceditur, & ab eodem accipitur.

Qui operam suam alicui pro justo pretio locavit, non potest tantundem ab alio accipere, cui est a quæ commoda ac si pro eo solo exhiberetur.

Solvendum est justum stipendium famulis, modo debitam operam præstiterint.

Nefas est famulis occulta uti compensatione, surripiendo aliquid supra id de quo conventum est.

Emphyteusis est contractus, quo quis tradit rem suam immobilem, cum translatione domini utilis, retento directo, sub certa pensione proprietario solvenda.

Feudum verò est contractus, quo, retento dominio directo, datur alteri res immobilis, quoad dominium utile, sub onere exhibendi fidelitatem, & obsequium personale.

Dividitur multipliciter, ac speciatim in ligium, quo juratur fidelitas contra omnem hominem, & non ligium, quo juratur cum exceptione prioris domini.

Contractus societatis, qui est, conventio duorum, aut plurium facta ut conferatur aliquid ad lucrandum idoneum, in usum, aut quæstum communem, ex se licitus est.

Quando unus apponit solam pecuniam, & alius solam industriam, interdum divisio facienda est ex tota summa constante ex forte & lucro, ut plurimum, verò ex solo lucro.

In contractu societatis possunt conjungi duo alii contractus, quorum altero lucrum aliquod certum, altero principale assicretur.

Om-

Omnesque possunt implicite sic cum mercatore iniri, Confero centum in societatem, ut salvo capitali, solvas quinque, modo licito.

DE RESTITUTIONE.

CAP. XI. **R**estitutio est actus ad salutem necessarius, non quidem necessitate mediæ, sed præcepti.

Præceptum istud est negativum, de non retinenda re aliena, reduciturque ad præceptum non furandi.

Obligatio restituendi non oritur ex violatione charitatis, aliarumve virtutum, à justitia distinctarum.

Oritur autem ex violatione justitiæ commutativæ, imò & ex violatione distributivæ.

Hæc tamen posterior restitutio non est proxime actus justitiæ distributivæ, sed commutativæ.

Ref. 2. Obligatio restituendi oritur 1. ex re accepta, 2. ex injusta acceptatione. 3. ex utraque.

Rem alienam bona fide possidens, tenetur eam restituere, cum primum novit non esse suam.

Quod sic intellige, ut non possit pretium quo eam emit, à domino exigere, sed tantum à fure repetere.

Si bona fide eam consumpsit, id tantum tenetur restituere, in quo ditior factus est.

Quando dubitare incipit an sit aliena, debet veritatem serio investigare, qua non detecta, dubium in praxi deponat.

Possessor malæ fidei tenetur ad restitutionem rei, & fructuum quos ex ea percepit, eorumque quos dominus percepisset.

Ref. 3. Ille maximè restituere tenetur, qui ut causa principalis alteri damnum infert.

Ut quis teneatur restituere, ob damnum quod extra contractum illatum est, requiritur culpa Theologica, seu verum peccatum, sive sit mortale, sive veniale.